Wymagania edukacyjne z Etyki

Ocena: dopuszczająca (2)

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności konieczne do dalszego uczestnictwa w zajęciach z etyki,
- przy pomocy nauczyciela rozpoznaje podstawowe problemy moralne i filozoficzne,
- zna najważniejsze pojęcia związane z etyką, takie jak: wartość, norma moralna, dobro i zło, odpowiedzialność, sumienie, obowiązek, wolność,
- potrafi rozpoznać podstawowe wartości i normy występujące w prostych sytuacjach życiowych,
- z pomocą nauczyciela potrafi wskazać problem moralny przedstawiony w krótkim tekście lub sytuacji,
- podejmuje próbę przedstawienia własnego zdania w nieskomplikowanej kwestii etycznej,
- potrafi udzielić poprawnej odpowiedzi na proste pytania dotyczące omawianych zagadnień,
- przy wsparciu nauczyciela odnajduje podstawowe informacje w prostych tekstach filozoficznych i etycznych,
- z trudem, ale w sposób umożliwiający komunikację, posługuje się podstawową terminologią przedmiotową,
- podejmuje próby udziału w rozmowie i dyskusji,
- respektuje podstawowe zasady kultury wypowiedzi,
- wykazuje gotowość do uzupełniania braków i poprawy swoich prac.

Ocena: dostateczna (3)

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości z zakresu etyki i filozofii moralnej,
- zna i poprawnie wyjaśnia najważniejsze pojęcia etyczne poznane podczas zajęć,
- rozpoznaje podstawowe wartości, normy i zasady moralne,
- potrafi wskazać różnicę między faktem, opinią, oceną moralną i argumentem,
- rozpoznaje podstawowe problemy moralne występujące w sytuacjach życia codziennego,
- potrafi w prosty sposób przedstawić własne stanowisko wobec problemu etycznego,
- w podstawowym zakresie uzasadnia swoje zdanie za pomocą prostych argumentów,
- samodzielnie streszcza prosty tekst dotyczący zagadnienia etycznego lub filozoficznego,
- potrafi odnaleźć w tekście główną myśl oraz podstawowe argumenty autora,

- zna najważniejsze założenia wybranych stanowisk i koncepcji etycznych omawianych na lekcjach,
- dostrzega, że ten sam problem moralny może być oceniany z różnych perspektyw,
- podejmuje próby uczestniczenia w dyskusji i potrafi odnieść się do wypowiedzi innych osób,
- w podstawowym zakresie potrafi wskazać możliwe konsekwencje określonego wyboru moralnego,
- poprawnie posługuje się podstawową terminologią etyczną.

Ocena: dobra (4)

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- zna podstawowe oraz wybrane rozszerzające treści programowe z zakresu etyki,
- poprawnie i świadomie stosuje terminologię właściwą dla etyki i filozofii,
- potrafi logicznie wyjaśniać podstawowe zagadnienia dotyczące wartości, norm, odpowiedzialności, wolności, sumienia i powinności,
- rozpoznaje i analizuje typowe problemy oraz dylematy moralne,
- potrafi wskazać przyczyny i możliwe konsekwencje określonych decyzji moralnych,
- przedstawia własne stanowisko i potrafi poprzeć je odpowiednimi argumentami,
- odróżnia argumenty rzeczowe od twierdzeń opartych wyłącznie na emocjach lub przekonaniach,
- analizuje prostsze teksty filozoficzne i etyczne, wskazując ich główną tezę oraz sposób jej uzasadnienia,
- potrafi porównać podstawowe założenia wybranych stanowisk etycznych,
- zna najważniejsze elementy wybranych koncepcji, np. etyki cnót, deontologii, utylitaryzmu, stoicyzmu czy etyki chrześcijańskiej,
- dostrzega różnice między stanowiskami dotyczącymi tego samego problemu moralnego,
- podejmuje samodzielne próby rozwiązywania dylematów etycznych,
- potrafi odnieść wiedzę zdobytą na lekcjach do sytuacji z życia codziennego oraz współczesnych problemów społecznych,
- aktywnie uczestniczy w zajęciach i podejmuje się dodatkowych zadań,
- formułuje wypowiedzi w sposób logiczny, uporządkowany i zrozumiały,
- potrafi prowadzić dyskusję z poszanowaniem odmiennego stanowiska.

Ocena: bardzo dobra (5)

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje się bardzo dobrą znajomością podstawowych i ponadpodstawowych treści programowych z zakresu etyki,
- swobodnie posługuje się terminologią filozoficzną i etyczną,
- samodzielnie analizuje problemy moralne i potrafi wskazać ich różne możliwe rozwiązania,

- logicznie przedstawia argumenty przemawiające za różnymi stanowiskami w sporach etycznych,
- potrafi ocenić siłę i zasadność przedstawionych argumentów,
- dostrzega związki między przyjętymi wartościami, zasadami moralnymi i podejmowanymi decyzjami,
- samodzielnie analizuje teksty filozoficzne i etyczne, określając: główną tezę autora, najważniejsze argumenty, przyjęte założenia, możliwe konsekwencje przedstawionego stanowiska,
- potrafi porównywać różne koncepcje etyczne i wskazywać ich podobieństwa oraz różnice,
- poprawnie charakteryzuje główne stanowiska etyczne i potrafi zastosować je do analizy konkretnych przypadków,
- potrafi przedstawić własne stanowisko oraz przekonująco je uzasadnić,
- uwzględnia w argumentacji możliwe kontrargumenty,
- dostrzega złożoność współczesnych problemów moralnych i potrafi analizować je z kilku perspektyw,
- łączy wiedzę etyczną z problemami społecznymi, kulturą, historią i współczesnym życiem człowieka,
- aktywnie i samodzielnie uczestniczy w dyskusjach,
- potrafi rzeczowo polemizować z innymi stanowiskami bez naruszania zasad kultury wypowiedzi,
- systematycznie i bardzo dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- prezentuje wysoki poziom samodzielności i dojrzałości w formułowaniu ocen moralnych.

Ocena: celująca (6)

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje się pełnym opanowaniem wiadomości objętych programem nauczania oraz posiada wiedzę wykraczającą poza podstawowe wymagania,
- swobodnie i precyzyjnie posługuje się pojęciami z zakresu etyki i filozofii,
- samodzielnie analizuje złożone problemy moralne, dostrzegając ich różne aspekty i możliwe konsekwencje,
- krytycznie interpretuje wymagające teksty filozoficzne i etyczne,
- potrafi odtworzyć, uporządkować i ocenić tok rozumowania autora,
- samodzielnie identyfikuje założenia, argumenty, kontrargumenty oraz konsekwencje określonego stanowiska,
- potrafi krytycznie porównywać różne systemy i koncepcje etyczne,
- nie ogranicza się do przedstawienia poglądów filozofów, lecz potrafi ocenić ich argumentację i wskazać możliwe słabe oraz mocne strony,
- samodzielnie formułuje oryginalne, trafne i dobrze uzasadnione wnioski dotyczące problemów moralnych,
- przedstawia własne stanowisko w sposób jasny, logiczny i przekonujący,

- potrafi przewidywać i analizować kontrargumenty wobec własnego stanowiska,
- samodzielnie stosuje poznane koncepcje etyczne do analizy nowych, również nietypowych sytuacji,
- dostrzega problemy etyczne w aktualnych zjawiskach społecznych, technologicznych, kulturowych i obyczajowych,
- potrafi łączyć wiedzę z różnych obszarów filozofii i wykorzystywać ją do pogłębionej analizy problemów moralnych,
- korzysta z dodatkowych, wartościowych źródeł wiedzy, w tym tekstów filozoficznych, opracowań popularnonaukowych i naukowych,
- podejmuje samodzielne, twórcze i wymagające zadania związane z tematyką etyczną,
- wykazuje inicjatywę w pracy na lekcjach i poza nimi,
- aktywnie współtworzy merytoryczną dyskusję, szanując odmienne poglądy, a jednocześnie potrafiąc rzeczowo podważyć przedstawione argumenty,
- prezentuje wysoki poziom kultury wypowiedzi oraz potrafi jasno i precyzyjnie wyrażać nawet złożone myśli,
- wykazuje dojrzałość w rozważaniu problemów moralnych i potrafi dostrzec, że niektóre dylematy etyczne nie mają jednego, prostego rozwiązania.